

На сьогоднішній день у Львівській області ефективно функціонують і науково-технологічні парки «Яворів» та «Самбір», почалося будівництво технопарку «Рясне-2». Основною метою їх діяльності є залучення інвестицій, забезпечення сприятливих умов для функціонування та розвитку промислових підприємств, покращення інвестиційного клімату, підвищення конкурентоспроможності території, створення нових робочих місць, збільшення надходжень до міського та державного бюджетів, розвитку сучасної виробничої та ринкової інфраструктури. Наприклад, технопарк «Яворів» займається впровадженням науково-технічних розробок у виробництво та виведенням їх на ринок через середні та малі підприємства і надає послуги, пов'язані з забезпеченням правового, маркетингового, комерційного та експертного супроводу інноваційного та інвестиційного процесу, координації діяльності наукових, виробничих і фінансових інституцій в сфері розробки та впровадження інвестиційних та інноваційних проектів, створює інвестиційно-привабливі території для залучення іноземних інвестицій. Вище наведені факти є свідченням того, що саме ці сфери економічної діяльності повинні бути першочерговим пріоритетним напрямом активізації інноваційного розвитку регіону.

Загалом слід відзначити, що інноваційна політика не має охоплювати всі напрями науково-технічного розвитку, а бути спрямованою лише на стратегічно орієнтовані інноваційні можливості регіону. Регіональна інноваційна політика повинна бути важливим інструментом регіональної влади, спрямованим на підтримку розвитку високих технологій, створення сприятливого економічного середовища і умов для підвищення інвестиційної активності в науково-інноваційній сфері, а також орієнтованим на концентрацію наукового потенціалу на конкретні потреби регіону.

Список літературних джерел

1. Луцків О.М. Регіональна інноваційна політика: особливості формування та проблеми реалізації / О.М. Луцків // Регіональна економіка, 2015. – №2. – С. 153-162.
2. Регіональна програма інноваційного розвитку Львівської області на 2013–2015 роки / [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://cstei.lviv.ua/upload/pub/Innov/13866_29428_55.pdf.
3. Веселовський С. 5 фактів, завдяки яким Львів став ІТ-столицею України / С.Веселовський [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://tvoemisto.tv/news/5_faktiv_zavdyaky_yakym_lviv_stav_itstolytseyu_ukrainy

Панкратов О.М., к.т.н., доц.
Шалаєва Т.П., асист., здобувач
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ОЦІНКА ЗБИТКІВ ВІД НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ – ЕТАП ПРОГНОЗУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Статистика свідчить: починаючи з середини ХХ сторіччя щільність негативних природних явищ має позитивну динаміку. За останні 10 років кількість природних катастроф, порівнюючи з минулими роками, збільшилася у тричі, а збитки від них – у дев'ять разів. Деякі країни світу втрачали до 5% валового національного продукту. В зв'язку з цим економісти все більше переконуються в тому, що існують прямі і зворотні зв'язки між вибором оптимальної стратегії розвитку регіону та збитками, які очікуються від

Секція 2. Методологія сучасних просторових досліджень економічних, соціальних та екологічних процесів

надзвичайних ситуацій (НС). Тому оцінка і прогноз показників економічного та соціального розвитку регіонів вимагає обов'язково враховувати ці втрати. Крім того, облік збитків від НС дозволяє визначати розмір необхідних фінансових резервів, які прийдеться використовувати разом з позабюджетними механізмами, такими як страхування, залучення спеціальних позабюджетних фондів та іншими, для організації та здійснення заходів запобігання, захисту і ліквідації наслідків природних небезпек. Схема розрахунків показників економічного та соціального розвитку регіонів в даному випадку повинна включати оцінку величини збитків, що відшкодовується, а також розмір виплат за використання відповідних механізмів фінансування заходів ліквідації наслідків дії стихії.

Важливою складовою процедури обліку збитків від НС в регіоні є оцінка ефективності запобіжних заходів щодо зниження чисельності та ступеня тяжкості природних загроз. Зовсім недавно вони розглядалися окремо від завдань прогнозування показників економічного та соціального розвитку регіонів та оцінки ефективності системи відшкодування збитків від НС. В загальному випадку запобіжні збитки слід оцінювати як функцію витрат на заходи попередження НС. Тоді модель прогнозу розвитку регіону на першому етапі має забезпечити включення низки показників економічного та соціального розвитку без обліку збитків від НС, на другому – здійснити оцінку збитків від НС, в тому числі й на їх запобігання та (чи) пом'якшення. Третій і четвертий етапи присвячуються вибору ефективної схеми впливу, наприклад, розмір виплат на відшкодування коштів, використаних позабюджетними механізмами і оцінки розмірів збитків, що є не відверненими. Надалі ця інформація передається у перший блок, де прогноз розвитку регіону корегується з урахуванням отриманих даних щодо збитків та системи їх відшкодування. Очевидно, що необхідною умовою виконання завдань прогнозування економічних та соціальних наслідків виникнення і розвитку НС має бути створення системи збору та узагальнення фактичної і прогнозованої інформації щодо економічного збитку на рівні первинної ланки, а саме на підприємствах, регіональних територіальних утвореннях, спеціальних об'єктах. Ця інформація повинна охоплювати всі складові втрат. Головне завдання щодо формування показників економічного збитку на первинному рівні може бути покладено на бухгалтерські та планово-економічні підрозділи підприємств, економічні служби регіональних органів управління, територіальні органи служби надзвичайних ситуацій (СНС). Опрацювання первинних даних має здійснюватися за однозначною методикою, наприклад, оголошеною Постановою Кабінету Міністрів України від 15. 02. 2002 року № 175.

Розв'язати цю проблему можливо лише завдяки існуванню системи тотального збору даних про економічні об'єкти регіонів і залученням спеціального органу.

Для кількісної оцінки імовірності можливих економічних збитків від НС природного характеру має здійснюватися аналіз природних ризиків. Кінцевою метою цього заходу є розробка управлінської функції, яка повинна мінімізувати наслідки стихійного лиха.

Разом з тим, управління природними ризиками неможливо без інформаційної підтримки підготовки і прийняття управлінських рішень. Для цього здійснюється моніторинг стану природного середовища, об'єктів техносфери і прогнозування наслідків природних загроз. Рішення цього завдання під силу лише міжвідомчій системі моніторингу, лабораторному контролю і прогнозування розвитку НС. Вона може формуватися як інформативно-аналітична підсистема СНС, що об'єднує зусилля функціональних і

Секція 2. Методологія сучасних просторових досліджень економічних, соціальних та екологічних процесів

територіальних підсистем СНС в частині прогнозування НС та їх економічних та соціальних наслідків. Можна прийняти, що її головними завданнями будуть:

–збір, опрацювання, аналіз і узагальнення даних про енергоємні процеси на земній кулі та навколо неї з метою виявлення аномалій як передумови небезпечних природних явищ;

–прогноз, виявлення та оцінка небезпечних природних процесів і явищ;

–систематичне визначення фонових параметрів стану довкілля;

–спостереження, прогноз та оцінка трансграничних і трансрегіональних переносів небезпечних речовин;

–лабораторний контроль, своєчасне виявлення радіоактивного, хімічного і біологічного зараження питної води, продуктів харчування, об'єктів середовища;

–оцінка стану середовища існування людей і складання екологічних, метеорологічних, сейсмічних й інших карт для окремих територій та регіонів;

–оперативний збір, опрацювання і направлення в органи влади інформації про потенційно небезпечні об'єкти – джерела НС;

–обґрунтування заходів із запобігання НС і пом'якшення їх соціально-економічних наслідків;

–прийняття невідкладних заходів щодо захисту населення і територій від радіоактивних, сильнодіючих отрутих речовин і біологічних засобів;

–контроль за динамікою виробничих процесів на підприємствах;

–своєчасне виявлення, ідентифікація і прогнозування розвитку аварій і техногенних катастроф;

–оцінка ступеня небезпеки, що утворюється при нормальному функціонуванні промислових і дослідницьких об'єктів.

Створення комплексної моніторингової системи з прогнозування НС природного (та й антропогенного) характеру значно збільшить ефект зниження ризиків за рахунок точності і своєчасності прогнозів, а оцінка показників економічного та соціального розвитку регіонів, в яких враховані втрати від НС, стане більш адекватною.

Поліщук Є.А., к.е.н., доцент
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

БАНКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ

На сьогоднішній день в Україні хоч банки і скорочують філіальну мережу, втім вона й досі вважається роздутою. Причиною розширення мережі до кризи 2008 року був бум продажів фінансових установ іноземним інвесторам, які, своєю чергою, ставили за умову наявність гарно розвинутої мережі торгових точок. В основу їх регіональної інвестиційної політики (навіть важко назвати її так) лягало і лягає залучення фінансових ресурсів, які потім перенаправляються у регіон, де розташований головний офіс, що фактично знекровлює фінансову систему регіона-постачальника. Зниження рівня інвестиційної привабливості регіонів-постачальників фінансових ресурсів є більш, ніж очевидним. Так звані системні банки не тільки не примножують інвестиційний потенціал регіону-постачальника, а навпаки пригнічують його, оскільки регіональна політика мережевих банківських установ в Україні